

Atom – nejjemnější forma božství

→ *Promluva Satja Sáí Báby z 23. října 2001* ←

*Proč by měl člověk toužit po potěšení a úspěchu,
vzdělání a vysokém postavení?
Stačí, má-li soucítící srdce, mír a štěstí.
To je vše, co lidstvo dnes potřebuje.*

(báseň v telugu)

Vtělení lásky!

Vědci dnes rozšiřují do světa různé teorie. Spiritualisté mluví o božství. Lidstvo však nedokáže porozumět tomu, co vědci a spiritualisté říkají. Nakonec můžeme dojít k závěru, že svět je vytvořen z molekul a atomů. Bez atomů nemůže svět být. Náš Vénkataráman (bývalý prorektor SSSIHL) vznesl ve svém proslovu dvě otázky: „Kdo je Bůh? Kde je Bůh?“ Bůh je všude v podobě atomů. Taková je správná odpověď na obě otázky. Vesmír je spojením atomů.

Vědští učenci říkají: *Anóraníján mahatá mahíján* (*brahma* je jemnější než nejjemnější a větší než nesmírné). Pět živlů, lidské bytosti, rozličné předměty a činnosti nacházíme ve světě jen díky spojování se atomů. Atomy pronikají vším. Svět je složen z atomů a ničeho jiného. Lidé, ptáci a zvířata, potrava, voda, domy, osvětlení, vše je tvořeno atomy. *Brahma* nemá určitou formu.

*Brahma je jemnější než nejjemnější a větší než nesmírné.
Je věčným svědkem a prostupuje celým vesmírem v podobě atomů.*

(báseň v telugu)

Veškeré síly jsou skryté v člověku. Neexistuje síla, jež v něm není. Světelné a elektrické vlny jsou v něm přítomny. Magnetická síla je ze všech největší. Je v člověku od hlavy k patě. To je příčinou jeho přitažlivé síly. Všechny božské inkarnace, jako Ráma a Kršna, jsou zosobněním magnetické síly. Proč na sebe Bůh bere lidskou podobu? Někteří říkají, že Bůh nemá formu a jiní tvrdí, že boží forma je nekonečná. Popravdě řečeno, ani jeden z těchto popisů není správný. Každý atom má formu. Podobně má formu Bůh. Přijímá formu, kterou mu oddaní připisují. Projevuje se ve formě, kterou Jeho oddaní zbožňují, uctívají a o níž rozjímají.

Zvuk nemá tvar, ale předmět, který jej vytváří, tvar má. Podobně nemá tvar blaženost, ale osoba, která ji zažívá ano. Vůně nemá formu, ale květina, která vůni vydává, formu má. Láska nemá tvar, ale matka, lásku dávající, ji má. Voda nemá tvar, ale nádoba ano. Voda přijímá tvar nádoby. Podobně nemá tvar Bůh, ale atom, který božství projevuje, tvar má. Je chybou tvrdit, že Bůh nemá podobu. Ve skutečnosti jsou všechny podoby Jeho. On je nekonečný a všeprostopující.

Atom je prvotním základem celého stvoření. Bez atomu neexistuje nic. Atomy vytvářejí svět. Božství je skryté v atomu. Forma atomu je formou Boha. Člověk by měl usilovat o poznání této pravdy. Vědci se museli tisíc let snažit, aby zjistili, že atom je všeprostopující. Avšak již před tisíci lety chlapec Prahláda prohlásil tuto pravdu:

Nikdy nepochybujte, že Bůh je zde a není tam.

On je všude.

Ať ho hledáte kdekoli, můžete ho tam nalézt.

(báseň v telugu)

Vědci však až do dnešního dne tuto pravdu nepřipustili. Božství překračuje vědu, proto je lidé nazývají nadzemskou mocí. Dávají mu různá jména. Ta se mohou měnit, ale stěžejní základ je stejný, je to atom. Moc atomu je nekonečná a je přítomná v každém.

Zeptáte-li se nějakého chlapce, co je to magnet, odpoví, že má moc přitahovat železné piliny. Položíte-li však stejnou otázku podnikateli, odpoví, že magnetem jsou peníze. Pro manžela je magnetem manželka a pro manželku manžel. Pro včelu je magnetem květ. Tak vidíme, že všechno ve stvoření má v sobě skrytou přitažlivou sílu. Ani věda to nemůže popřít.

V dávných dobách nosívali králové koruny osázené magnety, a proto k nim byli lidé přitahováni. Podobně nosily královny šperky, zdobené magnety, aby lidi přitáhly. Bůh je také zosobněnou přitažlivou silou. On je supermagnet. Proto Bůh přitahuje celé stvoření. Tato božská přitažlivá síla je přítomna v každém. Člověk však nevyvíjí žádné úsilí, aby této skryté síle porozuměl. Bůh má nekonečnou přitažlivou moc.

Král Džanaka měl ve svém sídle Šivův luk, který byl velice těžký. Pro smrtelníky nebylo možné luk zvednout. Jednoho dne se Sítá, tehdy ještě velmi mladá, bavila se svými družkami hrou s míčem. Při hře se stalo, že míč zapadl pod Šivův luk a uvázl pod ním. Všechny děti se marně pokoušely luk zvednout. Pak Sítá zcela bezmyšlenkovitě zvedla luk levou rukou a míč vylovila. Když se král Džanaka o příhodě dozvěděl, byl naplněn úžasem. Uvědomil si, že Sítá není obyčejná dívka. Rozhodl se, že ji provdá za osobu, která dokáže Šivův luk zlomit. Myslel si, že jen taková osoba bude pro ni vhodným partnerem, neboť žádný obyčejný smrtelník to nedokáže. Poté, co se takto rozhodl, poslal pozvánky mnoha králům.

Ve smluvený den králové přijeli a bezvysledně se pokoušeli zvednout luk. I mocný Rávana ve svém pokusu bídně selhal. Mudrc Višvámitra s sebou přivedl na Džanakův dvůr Rámu a Lakšmanu. Celé shromáždění přitahovala jejich oslnivá podoba. Nikdo se nedíval na luk. Pozornost všech se soustředila na Rámu a Lakšmanu. Mudrc Višvámitra významně pohlédl na Rámu.

Ráma porozuměl a zvolna vykročil k luku. Všichni se pro sebe usmívali s myšlenkou, jak by mohl mladý chlapec vykonat úkol, v němž selhal i mocný Rávana. Ráma k ohromení všech luk zvedl zcela bez námahy levou rukou. Džanaka si vzpomněl na příhodu, kdy luk zvedla Sítá. Překypoval radostí, že našel pro Sítu vhodný protějšek. Mezitím se Ráma pokusil luk napnout. Luk s hromovým zvukem praskl. Lidé byli při pohledu na majestátního Rámu a jeho zdatnost jako u vytržení. Oslavovali hojně Sítino štěstí. Byli šťastní, že Sítá získala ruku osoby, která je ctnostná, mocná a krásná.

Tato příhoda ukazuje, že Sítá s Rámou měli v plné míře magnetickou sílu. *Púrnamadah púrnamidam* (Tamto je úplné a toto je úplné). Ráma byl vtělením přitažlivé síly stejně jako Sítá. Sítá představovala *prakrti* (přírodu) a Ráma je *paramátman* (Bůh, nejvyšší *átman*). Byli stvořeni jeden pro druhého. Božství lze poznat podle jeho neomezené přitažlivé síly. Taková moc je přítomna v každém. Člověk však k poznání své vrozené moci nevyvíjí žádné úsilí. Opírá se o svoji fyzickou sílu a libuje si v sebezveličování.

Co lidstvo potřebuje, není potěšení a blahobyt. Skutečnou moc člověka utváří mír a štěstí. Božskou přitažlivou sílu má v sobě skrytou každý. Člověk je zásobárnou tepelné energie, elektrické energie, laserové energie a dalších. Lidské tělo je jako malý elektrický generátor. Srdce je jako televize a mysl jako kamera. Není na světě síla, která není v člověku skryta. Ačkoli jsou v něm skryté všechny síly, člověk se pro svoji nevědomost považuje za slabého a ubohého. Vzácný lidský život zneužívá a v důsledku toho se setkává s útrapami.

Váli byl velmi mocný. Byl vtělením magnetické síly. Přitažlivá síla v něm byla tak silná, že protivníci s ním nemohli bojovat tváří v tvář, neboť si mohl přitáhnout polovinu jejich síly. Proto ho Ráma zabil výstřelem šípu zpoza stromu. Bez porozumění těchto jemných tajemství lidé tvrdí, že Ráma udělal chybu, když Váliho zabil skrytý za stromem.

Ačkoli je Bůh všemocný, někdy podle doby, situace a okolností předstírá, že má také omezení. Bůh vpravdě řečeno vůbec žádná omezení nemá. Přesto v zájmu rozkvětu světa a pro blaho lidstva někdy předstírá, že je jako obyčejná lidská bytost. V takových situacích lidé začínají o Jeho božství pochybovat. Pochybují: „Jestliže je Sái Bábá tak mocný, proč by nemohl udělat to či ono?“ Bůh však jedná podle situace a okolností. Jen On sám ví, co dělat a kdy. Jen Bůh má moc a schopnost změnit situaci podle svého plánu. Dělá to, co je pro onu chvíli správné.

Svatby Rámy, Lakšmany, Bharaty a Šatruughny proběhly současně. Jak víte, nevěsta a ženich si během svatebního obřadu vyměňují květinové věnce. Sítá měla dát věnec Rámovi předtím, než ostatní nevěsty dají věnce svým ženichům. Sítá, protože byla malá, nemohla Rámu ověnčit, neboť on byl vysoké postavy. Od Rámy se čekalo, že před Sítou skloní hlavu, aby mu mohla dát věnec. On to však udělat nemohl, aby si lidé nemohli říct, že Ráma, muž udatnosti a správného jednání sklonil hlavu před ženou. Sítá, neschopná Rámu ověnčit, držela věnec dlouhou dobu v ruce. Přihlížející byli překvapeni a sledovali dění bez jediného mrknutí.

V tomto Rámově činu je ještě další tajemství. Ze světského hlediska Ráma Sítu do té doby neviděl. Teprve po uvázání *mangalasútry* se měla Sítá stát Jeho chotí a On měl právo se na ni podívat. Není správné, aby si muž prohlížel neprovdanou ženu. Taková byla Rámova *dharma*. Tento zákaz si dal sám.

Lakšmana byl vtělením Ádišéši (posvátného hada), který nese na své kápi matku zemi. Ráma se podíval na Lakšmanu, jakoby chtěl říci: „Podívej, proč nezvedneš část země, kde stojí Sítá, abys jí umožnil mne ověnčit?“ Nato Lakšmana Rámu upozornil, že není možné, aby pozvedl jen určitou část. Jestliže

se pokusí zvednout kousek, kde stojí Sítá, bude současně pozvednut Ráma a ostatní. Lakšmana, protože byl inteligentní, vymyslel způsob, jak problém vyřešit. Padl náhle k Rámovým nohám a dlouhou dobu nevstával. Nato Ráma musel sklonit hlavu, aby Lakšmanu zvedl. Sítá využila příležitosti, neztrácela čas a ověncila ho.

Světec Tjágarádža zpíval k Rámově chvále následující verše:

*Ó, Rámo. Přeskočila by pouhá opice oceán,
nebýt tvé nesmírné moci?
Stala by se tvou chotí Lakšmí déví,
bohyně hojnosti?
Uctíval by tě mocný Lakšmana?
Klaněl by se ti inteligentní Bharata?
Tvoje moc je nepochybně bezpříkladná.*

(píseň v telugu)

Dnes čtou lidé Rámájanu, Mahábháratu a Bhágavatu, ale nedokážou rozeznat jemné souvislosti v nich obsažené.

Tam, kde je božství, je i síla přitažlivosti. Shromáždili se zde lidé různých národů. Nikdo vás sem nezavolal, ani vám neposlal pozvání. Přitáhlo vás sem Bhagavánovo jméno a forma. Nikdo se nesnaží rozpoznat tuto božskou sílu přitažlivosti. Božskou moc přitažlivosti nelze popsat, může přitáhnout cokoli. Přesto Bůh používá tuto moc omezeně. Bůh má nekonečnou moc, ale drží se určitých omezení, která si sám uložil. Tuto božskou sílu má v sobě skrytou každý člověk. Proto védy prohlašují: *Íšvarah sarva bhútánám* (Bůh je vnitřním obyvatelem všech bytostí) a *Íšavásjam idam džagat* (celý vesmír je prostoupen Bohem).

Všechno, co vidíte, slyšíte a prožíváte ve světě, není ničím jiným, než odrazem, zpětným účinkem a odezvou atomů. Nejdříve byste měli porozumět principu atomů. Lidé se zabývají různými duchovními praxemi, ale Boha takovými praxemi dosáhnout nelze. Dnešní člověk si není schopen uvědomit pravdu, neboť není nikdo, kdo by mu ukazoval správnou cestu. Žádná z těchto duchovních praxí nepomůže nikomu dosáhnout Boha.

Jak můžete Boha dosáhnout? Stejně, jako Bůh zahrnuje všechny svou láskou, měli byste se o svou lásku se všemi dělit. Bůh bude zalévat svou milostí ty, kteří mají ducha rovnosti. O svoji lásku byste se měli dělit s každým v duchu jednoty. Jen tehdy můžete dosáhnout Boha.

Dosažení Boha neznamena, že je od vás oddělen. On se projeví z nitra. Odraz, zpětný účinek a odezva jsou vnější, ale skutečnost je uvnitř. To je hlavní základ. Nikdo se to nepokouší poznat. Nikdo nemůže porozumět božství. Jedněte podle božího přikázání. Tehdy zajisté božství dosáhnete. Nemůžete ho dosáhnout žádnou jinou cestou. Bůh je bez vlastností, má jen jedinou vlastnost a tou je láska. To je život. Láska je jediným vztahem, který existuje mezi vámi a Jím.

Vtělení lásky!

Je velmi obtížné božství pochopit. Když však božství rozumíte, porozuměli jste i všemu na světě. Jakmile pochopíte božství, budete vědět, že není nic prostšího. Takové je učení upanišad. Když pěstujete vidění lásky, naleznete božství všude. Ten, kdo nerozumí tomuto důvtipnému tajemství, je zmatený. Bůh může být dosažen jedine prostřednictvím lásky, nikoli bohatstvím či postavením.

Jednou se jeden oddaný modlil za vizi Kršny. Nebyl ženatý a neměl žádná světská přání. Neměl jiného přání, než dosáhnout Kršny. Rádhá, potěšená jeho oddaností, se mu rozhodla prokázat dobrodiní. Velmi blízko jeho vesnici bylo jezero. K němu přišel prodavač náramků, aby uhasil žízeň.

Náhle se z jezera vynořila ruka a zeptala se ho, mohl-li by jí ozdobit náramky. Dívka neukázala svoji tvář, byla vidět jen její ruka. Prodavač tím byl překvapen. Náramky jí navlékl. Nato se ho zeptala, jaká je jejich cena. Odpověděl: „Matko, nepřiliš, jen dvě rupie.“ Ona odpověděla: „Jdi do mého domu ve vsi a požádej vlastníka, aby ti peníze dal. Schraňuji peníze v malém pouzdru za oknem pokoje.“

Prodavač vešel do domu podle jejích instrukcí a promluvil k majiteli: „Vaše dcera ode mne koupila u jezera několik náramků. Řekla mi, abych si peníze vzal od vás. Řekla také, že si můžu vzít peníze z malého pouzdra za oknem vašeho pokoje.“

Majitel tím byl překvapen: „Jak bych mohl mít dceru, když nejsem ani ženat. Navíc není v mém domě žádné takové pouzdro ani okno. Někdo vás uvedl v omyl.“ Přesto vešel na naléhání prodavače dovnitř, aby se podíval, jestli tam peníze jsou. Ke svému naprostému překvapení našel okno a za ním malé pouzdro. Když do pouzdra sáhl, našel požadovanou částku. Odevzdal peníze prodavači a poprosil: „Vezměte mne prosím s sebou a ukažte mi dámu, která vás sem poslala.“ Cítil, že ta žena nebyl nikdo jiný než Rádhá. Se zpěvem jejího jména následoval prodavače.

Když přišli k jezeru, nadpozemský hlas se zeptal prodavače náramků: „Synu, dostal jsi peníze?“ Ten odpověděl: „Matko, peníze jsem dostal a také jsem s sebou přivedl majitele domu. Požehnej mu, prosím, svým zjevením.“ Ona však odpověděla, že nechce ukázat svoji tvář nikomu jinému než Kršnovi. Od toho dne se oddaný zdržoval u jezera a zpíval neustále jméno Rádhy. Nakonec měl vidění Rádhy a Kršny. Pravý oddaný je ten, kdo své rozhodnutí nevzdává, dokud nedosáhne Boha.

Když jste se rozhodli pro co se máte rozhodnout, vytrvejte, dokud neuspějete.

Když si přejete, co si máte přát, vytrvejte, dokud není vaše přání naplněno.

Když žádáte, oč máte žádat, nepovolujte, dokud to nedostanete.

Když myslíte, nač máte myslet, trvejte na tom, dokud neuspějete.

Pán s něžným srdcem se musí podvolit vašemu přání,

jinak byste ho, zapomínaje na sebe, měli žádat z celého srdce.

Vytrvejte, buďte houževnatí a nikdy se nevzdávejte,

neboť vlastností oddaného je nikdy neustoupit,

nikdy se nezříct svého rozhodnutí.

(báseň v telugu)

S takovým pevným rozhodnutím mohl uvidět Rádhu a Kršnu a posvětit svůj život. Ačkoli Bůh je všude, svoji vizi uděluje oddaným podle intenzity modlitby. Neučiní se tak laciným, aby se objevil kdykoli Ho někdo zavolá. Bude zkoumat, je-li to nezbytné či není. Položí následující otázky: Kde, proč, co, jak, kdy? Zareaguje, jen když je spokojen s odpověďmi. Jedná podle času, situace a okolností. V člověku jsou všechny síly, potřebné k poznání Boha. Člověk je velmi mocný a posvátný. S pevným rozhodnutím a neoblomnou vírou může dokončit jakýkoli úkol.

Člověk cestoval milióny mil a dosáhl Měsíce, ale nepokročil ani jeden palec na vnitřní cestě. Dnešní lidé vydávají nesmírné úsilí k získání materiálního bohatství, ale ani minutu nerozjímají nad Bohem. Jednou se Naréndra (Vivékánanda) zeptal Šrí Rámakršny: „Svámí, říkáš, že můžeš vidět Boha. Jak to, že my ho schopni vidět nejsme?“ Rámakršna mu dal přímou odpověď: „Synu, lidé pláčou po svých ženách, dětech, rodině a svém majetku. Uroní ale jedinou slzu pro Boha? Jestliže bude někdo plakat z celého srdce pro Boha, Bůh pro něho bude jistě viditelný.“

Rozvíňte pevné rozhodnutí uvidět Boha. Jestliže je vaše víra nestálá, vizi Boha ztratíte. Lidé jsou plní pochybností. Pochybnosti vznikají z připoutanosti k tělu. Dokud existuje připoutanost k tělu, nevzejde připoutanost k Bohu.

Bůh se nezjeví před pochybujícími. Proto byste se měli postarat, abyste za žádných okolností nedovolili povstat pochybnostem. To je jediná *sádhana*, kterou potřebujete konat. S takovou *sádhanou* se Bůh projeví přímo ve vašem srdci.

Dnes hovořil vědec Vénkataráman. Je expertem v atomovém výzkumu. Dosáhl velkého světového věhlasu. Byl přímým žákem C. V. Rámána. Takoví lidé bývají obvykle pohrouženi do vyložené materiálních činností. Odešel do penze, ztratil svoji ženu a prošel vícero světskými ztrátami. Přesto měl pevné odhodlání. Ať se stane cokoli, nevzdá se svazku se Svámím. „Díky štěstěně jsem získal spojení s Bohem. Tuto příležitost nikdy nepustím. Nikdy neuvolním svoje pouto k božským Sáiho nohám.“ Takové je jeho pevné rozhodnutí. Je to pravý *tapas* (oběť, pokání). Je zde a pokračuje ve službě. Ve službě je obsaženo všechno.

*Ani pokáním, ani poutí, ani studiem svatých písem, ani džapou
nemůže nikdo překročit oceán života.
Toho lze dosáhnout jedině službou zbožným.*

(verš v sanskrtu)

Jaký je smysl dlouhého života bez vize, kontaktu a hovorem s Bohem? Takový život se neliší od života nehybného kamene. I psi mne vidí, když jsem přítomen. Dosáhnou osvobození ve chvíli, kdy mne spatří? Pouhý pohled nestačí. Musíte vnímat tvar i s jeho božstvím. Pouhý kontakt nepostačuje. Musíte mít dotek s božským pocitem. Božská vibrace by měla vyzařovat přímo ze srdce. Bhagaván se projevuje v podobě, v níž si ho každý představuje. Jaká podoba je oddaného nejoblíbenější, v takové se objeví. Všechny formy jsou boží. Beztvarý přijímá mnoho podob v zájmu oddaných. Nejdříve musíte rozeznat princip božství. K tomu existuje množství důvtipných způsobů. O nich budu hovořit zítra.

U příležitosti svátku Dasará, v Prašánti Nilajam dne 23. října 2001